СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Інформація про освітню програму	
Назва освітньої програми (освітніх програм)	Інформаційно-аналітична діяльність
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа
Спеціалізація	-
Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський)
Форма здобуття освіти	Денна (очна)
Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Мар'їна Олена Юріївна
Посада	завідувач кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій
Науковий ступінь, вчене та/або почесне звання	доктор наук із соціальних комунікацій, професор
Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/ksk/ckit/marjina.html Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/m/marina11.pdf
e-mail	helenmaryina@gmail.com, olena_marina@xdak.ukr.education
Інформація про навчальну дисципліну	
Статус навчальної дисципліни *(обов'язкова/вибіркова)*	Обов'язкова

Курс	2
Семестр	3
Обсяг навчальної дисципліни *(в кредитах ЄКТС/ в годинах)*	3 кредити ЄКТС (90 годин) Аудиторна робота: 30 годин, з них: лекції - 16 годин практичні заняття - 14 годин Самостійна робота: 60 годин
Мова викладання	Українська
Пререквізити	Організація інформаційно-аналітичної діяльності, Інформаційний аналіз і консалтинг, Аналітика тексту
Постреквізити	Інтелектуальний аналіз даних
Анотація	Дисципліна «Штучний інтелект в інформаційно-аналітичній діяльності» спрямована на формування у здобувачів-магістрів системного розуміння можливостей застосування технологій штучного інтелекту в інформаційній та аналітичній діяльності. Розглядаються сучасні історія розвитку ШІ та сучасні напрями його застосування, інструменти ШІ для пошуку, опрацювання, аналізу, структурування та візуалізації інформації, підготовки інформаційно-аналітичних продуктів і підтримки прийняття рішень. Особлива увага приділяється критичній оцінці результатів роботи ШІ, верифікації інформації, інформаційній безпеці, авторському праву, академічній доброчесності та етичним аспектам використання генеративного ШІ.
Мета	Формування у здобувачів компетентностей щодо застосування технологій штучного інтелекту для пошуку, опрацювання, аналізу, оцінювання та представлення інформації, автоматизації інформаційно-аналітичних процесів і створення сучасних інформаційних продуктів з урахуванням вимог достовірності, інформаційної безпеки, академічної доброчесності, авторського права та професійної етики.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові) компетентності	СК3. Здатність використовувати автоматизовані технології для вирішення практичних, управлінських, науково-дослідних і прогностичних завдань у професійній діяльності. СК6. Здатність застосовувати комп’ютерні технології з метою вдосконалення професійної діяльності, розуміти принципи проектування та функціонування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа. СК11. Здатність визначати специфіку предметної сфери діяльності для формулювання завдань автоматизації інформаційних процесів.

Програмні результати навчання	ПРН 3. Розробляти проєкти автоматизації формування інформаційних ресурсів бібліотечних та архівних установ. ПРН 4. Застосовувати технології створення та підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, вивчення та задоволення інформаційних потреб користувачів. ПРН 7. Розробляти моделі предметної галузі, застосовувати принципи проєктування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа в інформаційній діяльності. ПРН 13. Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення управлінських та/або наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем. ПРН 15. Застосовувати законодавство, що регулює управління авторськими правами в інформаційній галузі. ПРН 17. Використовувати цифрові інструменти для підвищення ефективності навчального процесу, дотримуватися норм академічної доброчесності та професійної етики в педагогічній діяльності, формувати у здобувачів освіти відповідальне ставлення до навчання та наукової роботи.
Тематичний зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Штучний інтелект: сутність, еволюція та сучасні напрями розвитку. Тема 2. Етичні, правові та соціальні аспекти застосування ШІ. Тема 3. Алгоритми машинного навчання і обробка даних. Тема 4. Штучний інтелект у соціальних медіа та аналітичній практиці. Тема 5. Відповідальне використання генеративного штучного інтелекту в освітній та науково-дослідній діяльності Тема 6. Промпт-інжиніринг в інформаційно-аналітичній діяльності. Тема 7. Верифікація та аналітика ШІ-контенту: цифрові сліди, водяні знаки, алгоритми верифікації. Тема 8. Штучний інтелект у пошуку, аналізі та візуалізації інформації.
Види занять	Аудиторні заняття - лекції, практичні занаття. Позааудиторні - самостійна робота.
Методи навчання	пояснювально-ілюстративний (лекція, презентація, демонстрація роботи інструментів та сервісів штучного інтелекту, контенту, згенерованого ШІ, відеоматеріали); проблемний (аналіз проблемних ситуацій та ризиків застосування ШІ); репродуктивний (виконання практичних завдань); частково-пошуковий (самостійний пошук, порівняння та оцінювання інформації й цифрових інструментів); «мозковий штурм» (генерування ідей щодо застосування ШІ в професійній діяльності); кейс-метод (розв’язання практичних інформаційно-аналітичних ситуацій); дослідницький метод (експериментування з AI-інструментами, порівняння результатів, верифікація AI-контенту, підготовка аналітичних

	продуктів). Для самостійної роботи передбачено опрацювання наукових і професійних джерел, тестування цифрових інструментів ШІ, виконання практичних завдань, підготовку аналітичних оглядів, доповідей та презентацій.
Форми та методи оцінювання	**Поточний контроль:** - робота на практичних заняттях; - самостійна робота. **Підсумковий контроль**: залік (у формі тестування).
Система та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію освітнього процесу. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою. Максимальна кількість балів за усіма формами поточного контролю - 80. Максимальна кількість балів за результатами підсумкового контролю - 20. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з навчальної дисципліни – 60. Деталізацію критеріїв оцінювання поточного та підсумкового контролю наведено у додатку 1.
Особливості та політики навчальної дисципліни	Умовами опанування навчальної дисципліни «ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ» є: - систематичне виконання поставлених завдань; - дотримання Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); - дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; Кодекс академічної доброчесності ХДАК - https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); - запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – (Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf; - вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) - визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання,здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_

	23.pdf).
Правила етичного використання штучного інтелекту	Принципи відповідального та етичного використання ШІ в академічній діяльності учасників освітнього процесу ХДАК визначено в Положенні про використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, науковій та мистецькій діяльності ХДАК: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_shi_26.pdf. У процесі освоєння навчального курсу дозволяється використання ШІ як допоміжного ресурсу під час аналізу даних, проведення дискусій, обговорення ідей, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу, автоматизованої перевірки граматики, структури та стилю своїх письмових робіт, створення мультимедійних матеріалів (анімації, відео чи інтерактивних презентацій), опрацювання та перекладу матеріалів іноземними мовами, пошуку релевантних наукових джерел за заданими критеріями, розробки ігрових сценаріїв, що сприяє розумінню різних ситуацій та розвитку стратегічного мислення, тощо. Водночас виконані здобувачами освіти завдання мають бути результатом власної оригінальної роботи. Неприпустимим є видання тексту, згенерованого ШІ або перефразованого ШІ вмісту інших джерел, за власну роботу. Здобувач освіти зобов'язаний критично перевіряти, редагувати та верифікувати будь-який контент від ШІ перед його використанням в навчальній роботі. Механічне відтворення генерованого тексту без аналізу є неприпустимим. Приховування факту використання ШІ є порушенням норм академічної доброчесності. У разі використання ШІ при виконанні усних чи письмових завдань здобувач освіти зобов'язаний повідомити про це викладача. При підготовці письмового твору автор зобов'язаний зазначити факт використання ШІ в тексті роботи (наприклад, у «Вступі», у розділі «Методологія», наприкінці практичної/самостійної роботи тощо), застосувавши таке формулювання: *«При підготовці цієї роботи автор використовував інструмент штучного інтелекту [назва, версія] (дата звернення: [дата]) для [мета: граматичне редагування тексту / систематизація джерел / інше]. Основний зміст роботи, включаючи аналіз, інтерпретацію даних і висновки, є результатом самостійної інтелектуальної праці автора. Автор перевірив та верифікував усі матеріали, отримані за допомогою ШІ.».* Під час виконання тестових завдань використання ШІ не дозволяється.
Рекомендовані джерела інформації	1. Біла книга з регулювання ШІ в Україні: бачення Мінцифри. Міністерство цифровоїтрансформації України. 2024. URL: https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbae.pdf (дата звернення: 09.09.2026). 2. Годецька Т. В. Застосування штучного інтелекту в

	інформаційно-аналітичній діяльності // Сучасні тенденції розвитку інформаційного суспільства : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. WEB-форуму. 2024. С. 35–40. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741267/1/ZbForumSOIS-2024-35-40.pdf (дата звернення: 30.09.2026). 3. Данькевич Ю., Костенко О. Штучний інтелект та його роль у бібліотеках закладів вищої освіти. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Том 36 (75) № 1. Частина 2. DOI: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.1.2/37 4. Дем'янюк Л. Стратегії світової бібліочечної спільноти щодо інтеграції штучного інтелекту у бібліотечну галузь. *Academic Papers of Vernadsky National Library of Ukraine,* 2023, (68), 102. 5. Сокіл М., Зворський А. Перспективи застосування штучного інтелекту для оптимізації роботи академічної бібліотеки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Технічні науки*. 2024. Том 333. (2). С. 55–60.https://doi.org/10.31891/2307-5732-2024-333-2-9. 6. Marina, O. Y., Davydova, I. O., Marin, S. O., & Kobieliev, O. M. (2025). Digital Art Collections of Libraries of Higher Education Institutions. *University Library at a New Stage of Social Communications Development. Conference Proceedings*, (10), 83–89. https://doi.org/10.15802/unilib/2025_344632. 7. Holmes, Wayne, and Fengchun Miao. *Guidance for generative AI in education and research*. Unesco Publishing, 2023. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=cKnYEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA2&dq=Holmes,+Wayne,+and+Fengchun+Miao.+Guidance+for+generative+AI+in+education+and+research.+Unesco+Publishing,+2023&ots=wmM9ihP3jP&sig=fRGaRS7-xrq-DWnnFctYrXS8ejU&redir_esc=y#v=onepage&q=Holmes%2C%20Wayne%2C%20and%20Fengchun%20Miao.%20Guidance%20for%20generative%20AI%20in%20education%20and%20research.%20Unesco%20Publishing%2C%202023&f=false 8. IFLA FAIFE. IFLA Statement on Libraries and Artificial Intelligence. 2020. URL: https://repository.ifla.org/handle/20.500.14598/1646 Ресурси: 9. ChatGPT: https://chatgpt.com/ 10. Google Gemini: https://gemini.google.com/ 11. Claude: https://claude.ai/ 12. Microsoft Copilot: https://copilot.microsoft.com/ 13. Perplexity: https://www.perplexity.ai/ 14. Elicit: https://elicit.com/

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ», затвердженої кафедрою цифрових комунікацій та інформаційних технологій Харківської державної академії культури 28 серпня 2026 року, протокол № 1.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

«ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за накопичувальною системою. Підсумкова оцінка є сумою балів, отриманих здобувачем за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточне оцінювання.

Для денної форми здобуття освіти формами поточного оцінювання є:

- робота на практичних заняттях (чітко визначені тема, мета, логічна структура; актуальність, повнота представлених матеріалів, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування) - 4 практичні заняття (теми 1, 2, 4, 8) по 4-16 балів = 64 балів.
- самостійна робота (опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованих джерел, закріплення знань за темами дисципліни, підготовка до практичних занять і виконання передбачених навчальною програмою підготовчих завдань) – 8 завдань (теми 1-8) по 2 бали = 8 балів.

Робота на практичних заняттях: максимальна оцінка - 16 балів.

Самостійна робота: максимальна оцінка - 2 бали.

Критерії оцінювання (практичне завдання):

1. Повнота та відповідність виконаного завдання визначеній темі й поставленій меті (4 бали);
2. Доцільність і правильність застосування інструментів та сервісів штучного інтелекту для розв'язання практичного завдання (4 бали);
3. Критичне оцінювання, аналіз та верифікація отриманих результатів, виявлення можливих помилок і обмежень ШІ (4 бали);
4. Аргументованість висновків, самостійність виконання та якість представлення отриманих результатів (4 бали).
5. Завдання не виконано або виконано без дотримання основних вимог (0 балів).

Критерії оцінювання (самостійна робота):

1. Завдання виконано повністю, відповідає темі (1 бал);
2. Наявність логіки та послідовності викладу змісту, доцільність запропонованої для наочної демонстрації практичної вправи/кейсу, наявність переліку використаних джерел (1 бал).

Підсумкове оцінювання:

Підсумкове (залікове) тестування з дисципліни «Штучний інтелект в інформаційно-аналітичній діяльності» включає в себе 20 запитань, з яких:

3 питання передбачають відповідь так або ні (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал);

4 питання - обрання однієї правильної відповіді з запропонованих варіантів (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал);

6 питань - обрання двох або трьох правильних відповідей з запропонованих варіантів (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал);

7 питань потребують встановлення відповідностей (кожна повністю правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

Максимальна кількість балів за тест - 20 балів.